

Comentariul operei O scrisoare pierduta de I.L. Caragiale - partea a cincea

Cea mai puternica este cea a prezidentului Trahanache, conducator a tot felul de "comitete si comitii", foarte abil, sub masca zahariselii evocate de prenume, care stie ca "in politica trebuie sa ai putintica rabdare", dar lipsit probabil, de putere economica. Se aliaza, in consecinta, cu tanarul prefect Tipatescu, latifundier ("mosia mosie, fonctia fonctie.."), si, desi independent agreat de guvern. Schema triumphiului conjugal nu mai are aceleasi semnificatii ca in comedialografia clasica si chiar in O noapte furtunoasa. Prezidentul profita de pe urma farmecelor celei de-a doua sotii, se presupune mai tanara (situatie reluata in Momente si schite) si cel care are de pierdut nu este decat prefectul care, ramanand in orasul de provincie "pentru enteresul partidului", si-a intrerupt o potentiala cariera in Bucuresti.

Spre deosebire de Tipatescu, Chiriac apare ca interesat, pentru ca stie ca Dumitrache il vaface candva asociat, asteptata asadar sa parvina Lui Stefan Tipatescu, iubirea pare mai curand sa-i impiedice ascensiunea "Credeti d-voastra ca ar fi ramas el prefect aici - le repropoaze Trahanache unor comilitoni mefienti -si nu s-ar fi dus director la Bucuresti, daca nu staruiam eu de Joitica... si la dreptul vorbind, Joitica a staruit mai mult.../.../. Un om endependent, care a facut servicii partidului, judetului, tarii... si mie, ca amic, mi-a facut si-mi face numeroase servicii, da!...". Pe cat de dezinteresat este prefectul, care ar fi in stare sa fuga in lume cu iubita sa pentru a evita scandalul, pe atat este Zoe de "barbata", o "domina bona", lipsita de naivitate si care stie sa hotarasca in locul lui.

Cei trei sunt sustinuti de categoria prospera a avocatilor (Farfuridi, Branzovenescu) si de politie (Pristanda), care admit compromisul si, la nevoie, isi intaresc paradoxal alianta prin santaj. Avocatii ar admite, in principiu, tradarea "daca interesele partidului o cer", dar cu conditia "sa stim si noi", altfel sunt gata sa trimita telegrame anonime la guvern. Pristanda cand i se numara steagurile, avertizeaza fin ca detine suficiente informatii compromitatoare in privinta moralitatii conducatorilor judetului: "Imi pare rau! tocmai coana Joitica, tocmai dumneaei, care de! ...sa ne asteptam de la dumneaei la o protectie...". Acest Polonius (cum il numeste Calinescu) bun la toate, care "prin datorie intelege executarea tuturor actiunilor cu caracter pesonal, de partid si de familie", este oricand pregatit sa slujeasca si tabara adversa, a lui Catavencu, pe care il recunoaste drept "mare pisicher", si prin urmare "strasnic prefect ar fi acesta!".